

Novéna k Duchu Svatému (podle Raniera Cantalamessy)

DEVĚT DNÍ

K PROHLOUBENÍ PŘÁTELSTVÍ S DUCHEM SVATÝM

1. Duch Svatý se dává poznat

„Poznávejme Hospodina, snažme se ho poznat! Jako jitřenka vysvitne, přijde k nám jako déšť raný, jako déšť pozdní, který zavlaží zemi.“ (Oz 6,3)

„Hospodin řekl: ‚Vyjdi ven a postav se na hoře před Hospodinem!‘ Hospodin přecházel: prudký a silný víchř, který trhá hory a láme skály vál před Hospodinem, ale Hospodin ve víchřu nebyl. Potom nastalo zemětřesení, ale Hospodin v zemětřesení nebyl. Po zemětřesení šlehal oheň, ale Hospodin v ohni nebyl. Po ohni následoval šum jemného vánku. Když to Eliáš slyšel, zahalil si tvář pláštěm, vyšel ven a zastavil se u vchodu do jeskyně.“ (1Kráľ 19,11-13)

Bez poznání Ducha Svatého nelze vést křesťanský život. Mám-li v noci lampu přímo před očima, nevidím nic. Je-li však lampa za mnou, ozáří vše, co je přede mnou. A Duch Svatý je přesně takový: je skrytým světlem.

„Bože, sešli svého Svatého Ducha, aby ve mně stvořil nové srdce a nového ducha. Ať mě jeho pomazání naučí všemu, neboť jsem si tě vyvolila z tisíců a miluje tě nad každou jinou lásku. Hle, přistupuji k tobě, mé sladké Světlo. Osviť mě paprsky své tváře. Přijď, ranní slunce, ať se díky tobě zazelená a rozkvetne tato uschlá tráva – obraz mé nicoty -, kterou jsi ale zasadil ty. Hle, přistupuji k tobě, stravující ohni, můj Bože.“ (sv. Gertruda z Helfty)

Hospodin naučil Eliáše rozpoznat známky své přítomnosti. Jak se zjevuje mně? Dnes mohu prosit Ducha Svatého, aby mi dal poznat, jakým způsobem přichází ke mně. Mohu si zkusit vzpomenout na ony chvíle v mém životě, kdy mi Duch Svatý ukázal cestu – díky nějaké události, setkání, ve slově, v jisté útěše.. On je tím světlem, které osvěcuje moje putování.

2. Duch Svatý mě činí Božím dítětem

„Protože jste synové, poslal vám Bůh do srdce Ducha svého Syna, Ducha, který volá: ‚Abba, Otče!‘ Už tedy nejsi otrok, ale syn a jako syn také dědic skrze Boha.“ (Gal 4,6-7)

„Neboť všichni, kdo se dávají vést Božím Duchem, jsou Boží synové. Nedostali jste přece ducha otroctví, že byste museli zase znova žít ve strachu. Dostali jste však ducha těch, kdo byli přijati za vlastní, a proto můžeme volat: ‚Abba, Otče!‘ Spolu s naším duchem to potvrzuje sám Duch Svatý, že jsme Boží děti. Jsme-li však děti, jsme i dědici: dědici Boží a spoludědici Kristovi.“ (Řím 8,14-17)

„Tím, že za nás Ježíš zemřel a že nás spasil, učinil z nás Otcovy děti a své bratry a sestry. A daroval i nám možnost, abychom byli mocí Ducha Svatého uvedeni do lůna Trojice – v něm, s ním a skrze něj -, takže se jeho oslovení stává reálným i pro nás: ‚Abba, Otče‘ – tati, můj tatínku, náš tatínku – se vším, co to znamená: s jistotou jeho ochrany, bezpečí, bezmezného odevzdanosti do jeho lásky, božských útěch, síly i horlivosti. Horlivosti, která se rodí v srdci toho, kdo si je jist, že je milován... To je křesťanská modlitba. Mimořádná modlitba. Člověk může přirozeně říct: ‚Abba, Otče‘, v plném významu tohoto vyjádření, jen když tato slova pronáší Duch Svatý v nás.“ (Chiara Lubichová)

Dnes si mohu znovu víc uvědomit, že díky křtu jsem syn/dcera Otce. Mohu se znovu rozhodnout, že chci žít jako syn/dcera, ne jako sirotek.

3. Duch Svatý vlévá Boží lásku do mého srdce

„Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha Svatého, který nám byl dán.“ (Řím 5,5)

„Ale v tom ve všem slavně vítězíme mocí toho, který si nás zamiloval. Jsem jist, že ani smrt, ani život, ani andělé, ani knížata, ani nic přítomného, ani nic budoucího, ani moci, ani výška, ani hloubka, a vůbec nic stvořeného nebude nás moci odloučit od Boží lásky v Kristu Ježíši, našem Pánu.“ (Řím 8,37-39)

„V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás...“ (1 Jan 4,10)

Jaká láska se nám to vlévá do srdce skrze Ducha Svatého? Není to naše láska k Bohu. Je to láska Boha k nám! Tou nejdůležitější skutečností je, že nás Bůh miluje. Že nás miluje jako první.

„Můj Bože v Trojici, tobě se klaním, pomoz mi úplně zapomenout na sebe, abych mohla spočinout v tobě, nehybná a pokojná, tak, jako by má duše už byla na věčnosti! Ať nemůže nic porušit můj mír a způsobit, abych vyšla z tebe, můj Nezměnitelný, ale ať mě každá minuta unáší dále do hlubin tvého Tajemství! Upokoj mou duši, udělej si z ní své nebe, svůj milovaný příbytek a místo svého spočinutí. Ať tě tam nikdy neponechávám samotného, ale ať jsem celá stále tam, úplně bdělá ve své víře, celá v klanění, úplně oddaná tvému stvořitelskému působení... Stravující Ohni, Duchu lásky, sestup na mne, aby se v mé duši uskutečnilo jakoby vtělení Slova, ať jsem pro něj další lidskou bytostí, v níž znovu uskutečňuji celé své tajemství.“ (sv. Alžběta od Nejsvětější Trojice)

Dnes mohu obzvlášť prosit o milost víry v bezpodmínečnou lásku Boží ke mně, o milost zkušenosti s touto láskou. A mohu si znovu připomenout okamžiky svého života, kdy jsem tuto Boží bezpodmínečnou lásku zakusil/a.

4. Duch Svatý se modlí ve mně

„Duch nám přichází na pomoc v naší slabosti. Vždyť ani nevíme, oč se máme vlastně modlit. A tu sám Duch se za nás přimlouvá vzdechy, které nelze vyjádřit.“ (Řím 8,26)

„Vy však nejste živi ze své síly, ale z moci Ducha, jestliže ve vás Boží Duch přebývá... Jestliže ve vás přebývá Duch toho, který Ježíše vzkřísil z mrtvých, pak ten, kdo vzkřísil z mrtvých Krista Ježíše, obživí i vaše smrtelná těla Duchem, který ve vás přebývá.“ (Řím 8, 9.11)

„Víme, jak je pravdivé, co říká apoštol Pavel: ‚Nevíme, oč se vlastně máme modlit.‘ Chceme se modlit, ale Bůh je daleko a nám chybí vhodná slova, jazyk, jakým lze k Bohu mluvit, ba i vlastní myšlenky. Můžeme se pouze

otevřít, dát Bohu k dispozici svůj čas a očekávat, že nám on sám pomůže vstoupit do skutečného rozhovoru. Apoštol říká: Tento nedostatek slov, jejich nepřítomnost, ale rovněž tato touha být v kontaktu s Bohem, je právě onou modlitbou, které Duch Svatý nejen rozumí, ale také ji přináší před Boha a tlumočí ji. Díky tomuto zprostředkování Ducha se naše slabost stává skutečnou modlitbou, skutečným kontaktem s Bohem.“ (Benedikt XVI.)

Dnes si mohu ve chvíli ticha víc uvědomit, že je to Duch Svatý, který ve mně přebývá a kdo se v této chvíli ticha ve mně modlí a vede mě.

5. Duch Svatý vnitřně sjednocuje náš život

„Duch Páně naplňuje svět a ten, který vše obsahuje, ví o všem, co se mluví.“ (Mdr 1,7)

„Nám to však Bůh zjevil skrze Ducha. Duch totiž zkoumá všechno, i hlubiny Boží.“ (1Kor 2,10)

„Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Země byla pustá a prázdná a nad propastnou tůňí byla tma. Ale nad vodami vznášel se duch Boží.“ (Gen 1,1-2)

„I vytvořil Hospodin Bůh člověka, prach ze země a vdechl mu v chřípí dech života. Tak se stal člověk živým tvorem.“ (Gen 2,7)

Na počátku bylo stvoření v chaosu. Ale od začátku působení Ducha Svatého lze pozorovat, jak se světlo odděluje od tmy, pevnina od vod. Vše nabývá vlastní formy a vlastní krásy. Duch Svatý tak přivádí k dokonalosti Otcův plán.

„Věz, duše, že si tě Stvořitel nesmírně cení, více než zbytku stvoření. Nebesa nejsou k obrazu Božímu, ani měsíc, ani slunce, ani hvězdy – tak krásné, ani nic jiného, viditelného v tomto stvoření. Jen ty sama jsi obrazem přirozenosti, která přesahuje veškeré poznání. Jen ty se podobáš neporušitelné kráse, ty jsi známkou skutečného božství, nádobou blaženého života, otiskem pravého světla... Nic ve světě není tak velkého, aby to sneslo srovnání s tvou velikostí... On, tak veliký, on, který je schopen držet v rukou celé stvoření, se nechává obsáhnout tebou, přebývá

v tobě, aniž by byl tísněn, když vstupuje do tvé přirozenosti.“ (sv. Řehoř Nysský)

Dnes mohu pozvat Ducha Svatého do nitra mé duše, aby se dotkl mého podvědomí, sídla protichůdných pnutí, kde se nacházejí úzkosti, strachy, jakýkoliv zmatek, ale také dosud nepoznané možnosti...

6. Duch Svatý je dechem Božího slova

„Nejen z chleba žije člověk, ale z každého slova, které vychází z Božích úst.“ (Mt 4,4)

„Co dává život, je Duch, tělo samo nic neznamena. Slova, která jsem k vám mluvil jsou Duch a jsou život.“ (Jan 6,63)

„Když se k Ježíšovi sešel velký zástup a z mnoha měst k němu přicházeli, promluvil v podobenství: Jeden rozsévač vyšel rozsévat. A jak rozséval, padlo některé zrno na okraj cesty, bylo pošlapáno a ptáci ho sezobali. Jiné padlo na skálu, vzrostlo sice, ale pak uschlo, protože nemělo vláhu. Jiné zrno padlo do trní, trní vzrostlo zároveň s ním a udusilo ho. Jiné padlo na dobrou půdu, vrostlo a přineslo stonásobný užitek...“ (Lk 8,4-8)

Měli bychom se zamilovat do Boha kvůli jeho hlasu, kvůli jeho slovu. Biblický Bůh je Bohem, který promlouvá. K tomu, aby mohlo být slovo proneseno, potřebuje dech. Tato nezbytná zákonitost platí rovněž ohledně slova božího. Boží slovo nemůže být sděleno jinak než dechem. A co je Božím dechem? Je jím Duch Svatý.

„Ať vám Kristus pomůže, milovaní bratři, přijmout vždy četbu Božího slova s žádostivým a žíznivým srdcem: tak vás věrná poslušnost naplní duchovní radostí. Chcete-li ovšem, aby pro vás byla svatá Písma skutečně sladká a Boží přikázání vám prospěla tak, jak mají, oprostěte se na několik hodin od svých světských starostí. Ve svých domovech si Boží slova přečtěte znovu, a zcela se oddejte Božímu milosrdenství. Tak se vám podaří v sobě uskutečnit to, co se píše o blaženém muži v prvním žalmu ve druhém verši: O zákoně Páně přemítá dnem i nocí.“ (bl. Vilém ze Saint-Thierry)

Dnes se mohu ptát nakolik je moje srdce otevřené pro Boží slovo. Jakým druhem půdy jsem pro semeno Božího slova? Mám čas pro četbu Božího slova? Uchovává se ve mně Boží slovo i v průběhu dne?

7. Duch Svatý obnovuje mou lásku k Bohu

„Kéž políbí mě polibkem svých úst! Vždyť lepší je tvé laskání než víno. Příjemně voní tvé oleje, nejčistší olej – tvé jméno. Proto tě dívky milují. Táhni mne za sebou! Dáme se v běh. Král uvedl mě do svých komnat. Budeme jásat, radovat se z tebe, připomínat tvé laskání opojnější než víno. Právem tě všichni milují.“ (Pís 1,2-4)

„V poslední velký den svátků Ježíš vystoupil a zvolal: „Jestliže kdo žízní, ať přijde ke mně a pije! Kdo věří ve mne, proudy živé vody poplynou z jeho nitra, jak praví Písmo.“ To řekl o Duchu, jež měli přijmout ti, kdo v něj uvěřili...“ (Jan 7,37-39)

„V tom je láska: ne že my jsme si zamilovali Boha, ale že on si zamiloval nás...“ (1 Jan 4,10)

Bůh si nás zamiloval nejen láskou milosrdnou, laskavou a odpouštějící, ale zamiloval si nás rovněž láskou snubní. To znamená, že po nás touží. Chce naši lásku, touží po ní. Láska, kterou v nás Duch Svatý obnovuje, má mít tuto vlastnost. To znamená, že i my po Bohu zatoužíme a že budeme ke Kristu opravdu přitahováni. Kristus se má pro nás skutečně stát snoubencem, který nás miluje a který chce, abychom jej milovali i my.

„Ježíš chce, abych vám ještě řekla, jak moc vás miluje a jak velkou lásku chová ke každému z vás – nad všechno vaše pomyšlení. A nejenže vás miluje – dělá mnohem víc, neboť po vás vroucně touží. Když k němu nepřistupujete, chybíte mu. Žízní po vás. Miluje vás stále, dokonce i tehdy, když se domníváte, že toho nejste hodni.“ (sv. Matka Tereza)

„Zakusila jsem to, když necítím nic, když jsem neschopna se modlit, osvědčit ctnost, to je chvíle, kdy mám hledat malá nic, která způsobí Ježíši radost...například úsměv, milé slovo, když bych raději neříkala nic nebo se tvářila unuděně...když nemám příležitosti, chci mu alespoň říkat, že ho miluji, to není těžké a udržuje to oheň...i kdyby se mi zdálo, že zhasl

tento oheň lásky, chtěla bych do něj něco vhodit a Ježíš by ho pak uměl rozfoukat.“ (sv. Terezie od Dítěte Ježíše)

Dnes mohu prosit Ducha Svatého, aby ve mně znovu rozhořel plamen lásky. Abych zakusil/a, jak po mně Ježíš touží. A zároveň mu dnes mohu znovu vyjádřit svou lásku...

8. Duch Svatý obnovuje mou lásku k druhým

„Ovocem Ducha je láska, radost, pokoj, shovívavost, vlídnost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání.“ (Gal 5,22)

„Láska nechť je bez přetvářky. Ošklivte si zlo, lněte k dobrému. Milujte se navzájem bratrskou, v úctě dávejte přednost jeden druhému.“ (Řím 12,9-10)

„A kdybych rozdal všecko, co mám, ano, kdybych vydal sám sebe k upálení, ale lásku bych neměl, nic mi to neprospěje.“ (1Kor 13,3)

Láska není jen něčím, co se vyjadřuje rukama, tj. tím, co druhým darujeme a co pro ně uděláme, ale je něčím, co má být nejprve v našem srdci. Musíme se nechat proniknout Boží láskou, vlitou Duchem Svatým, a dovolit jí, aby z nás vyzařovala na všechny, počínaje těmi, kdo jsou nám nejbliž.

„Nepředstavujte si, že opravdová láska musí být něco mimořádného. Co potřebujeme, je jen pokračovat v lásce. Jak může lampa svítit, není-li stále zásobována malými kapkami oleje? Pokud olej dojde, světlo zhasne. Mí přátelé – co jsou tyto kapky oleje pro naše lampy? Jsou to ony malé věci všedního života: radost, štědrost, dobrá slůvka, pokora a trpělivost, i jen prosté pomyšlení na druhé, náš způsob mlčení, naslouchání, dívání se, odpouštění, mluvení a konání. Toto jsou pravé kapky lásky, které v nás udržují po celý život oheň živého plamene. Nehledejte tedy Ježíše daleko. Není nikde jinde než tam, než ve vás.“ (sv. Matka Tereza)

Dnes mohu Ducha Svatého prosit o lásku k druhým, o lásku do mých vztahů, které žijí, zvláště do vztahu k mým nejbližším, do vztahů, které jsou pro mě nějak obtížné...

9. Duch Svatý mě posílá hlásat radostnou zvěst

„Nevíte, že jste Božím chrámem a že ve vás bydlí Boží Duch?“ (1Kor 3,16)

„Ježíš jim znovu řekl: „Pokoj vám. Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás.“ Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého.“ (Jan 20,21-22)

„...dostanete sílu Ducha svatého, který na vás sestoupí, a budete mi svědky v Jeruzalémě a v celém Judsku, Samařsku a až na sám konec země.“ (Sk 1,8)

Příchod Ducha Svatého umožňuje vyzařovat radostnou zvěst. Předtím apoštolové znali slova, ale ta pro ně byla mrtvá. Až když se jich dotkne Duch Svatý, tato slova se rozzáří a stávají se slovy, jež konají a vyzařují do svého okolí.

„Duch Svatý je duší misií. Co se stalo v Jeruzalémě před dvěma tisíci lety, není událost, která by nám byla vzdálená. Je to událost, jež se nás dotýká a která se stává živou zkušeností v každém z nás. Letnice v jeruzalémském večeřadle jsou začátkem, začátkem, který má své prodloužení. Duch Svatý je sice povýtce darem zmrtvýchvstalého Krista apoštolům, ale on chce dospět ke všem. Ve čtrnácté kapitole šestnáctém verši uvádí Jan následující slova: ‚A já budu prosit Otce, a dá vám jiného Přímluvce, aby s vámi zůstal navždy.‘ Jde o Ducha Parakléta, Utěšitele, který dává odvahu procházet všemi cestami světa a přinášet evangelium! Duch Svatý nám ukazuje horizont a pudí nás, abychom vyšli až na existenční periferie a hlásali život Ježíše Krista. Máme-li tendenci uzavírat se sami v sobě či v naší skupině, anebo ho opouštět, prosme jej, aby nás otevřel misiím.“ (papež František)

Dnes mohu prosit Ducha Svatého, Ducha Letnic, aby přišel a obnovil ve mně tuto vnitřní sílu k životu podle evangelia a k jeho hlásání.